

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА
сторінка 6

1 1956-1959
«THE BEATLES»
ДО «THE BEATLES»
сторінка 14

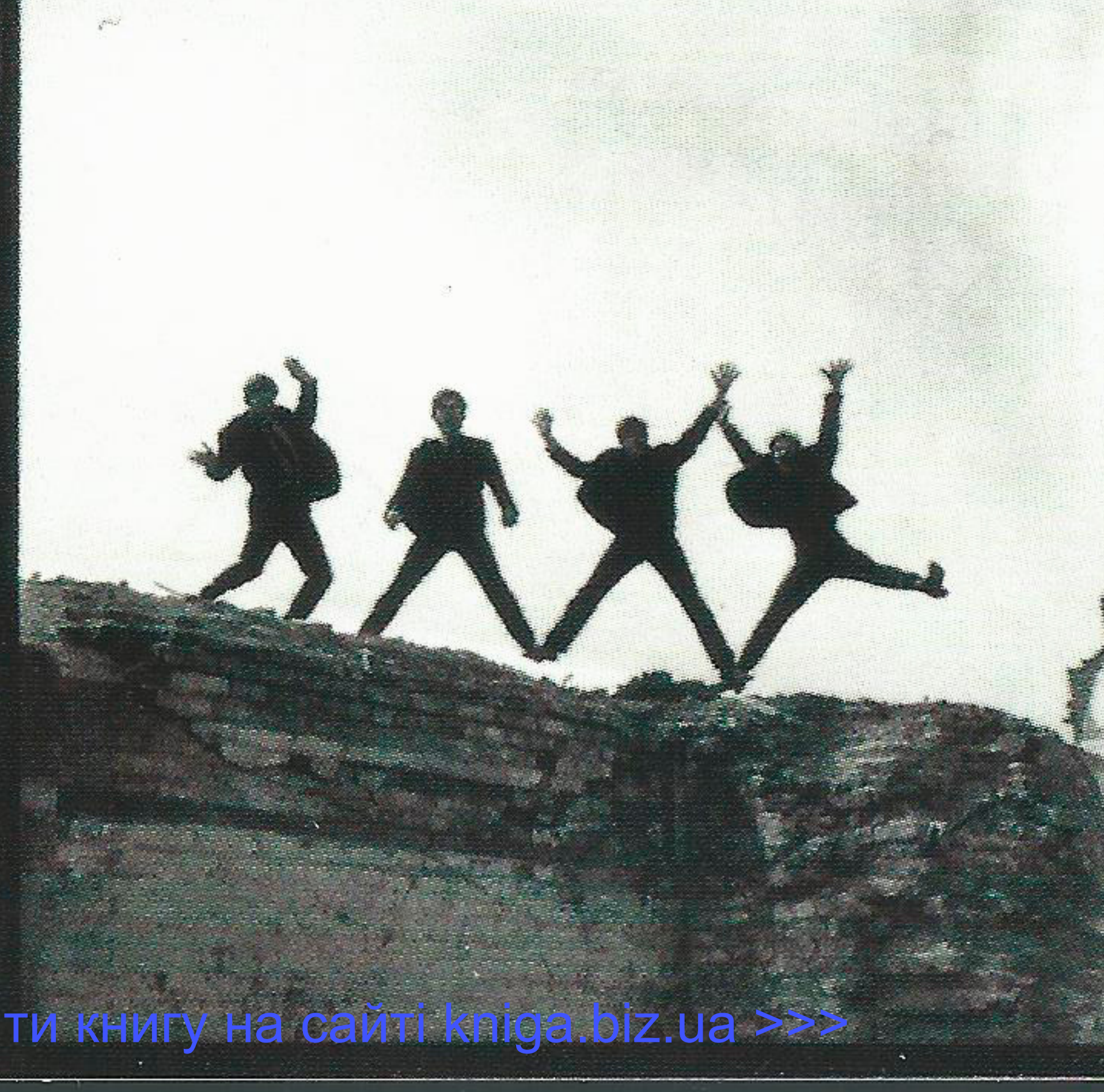
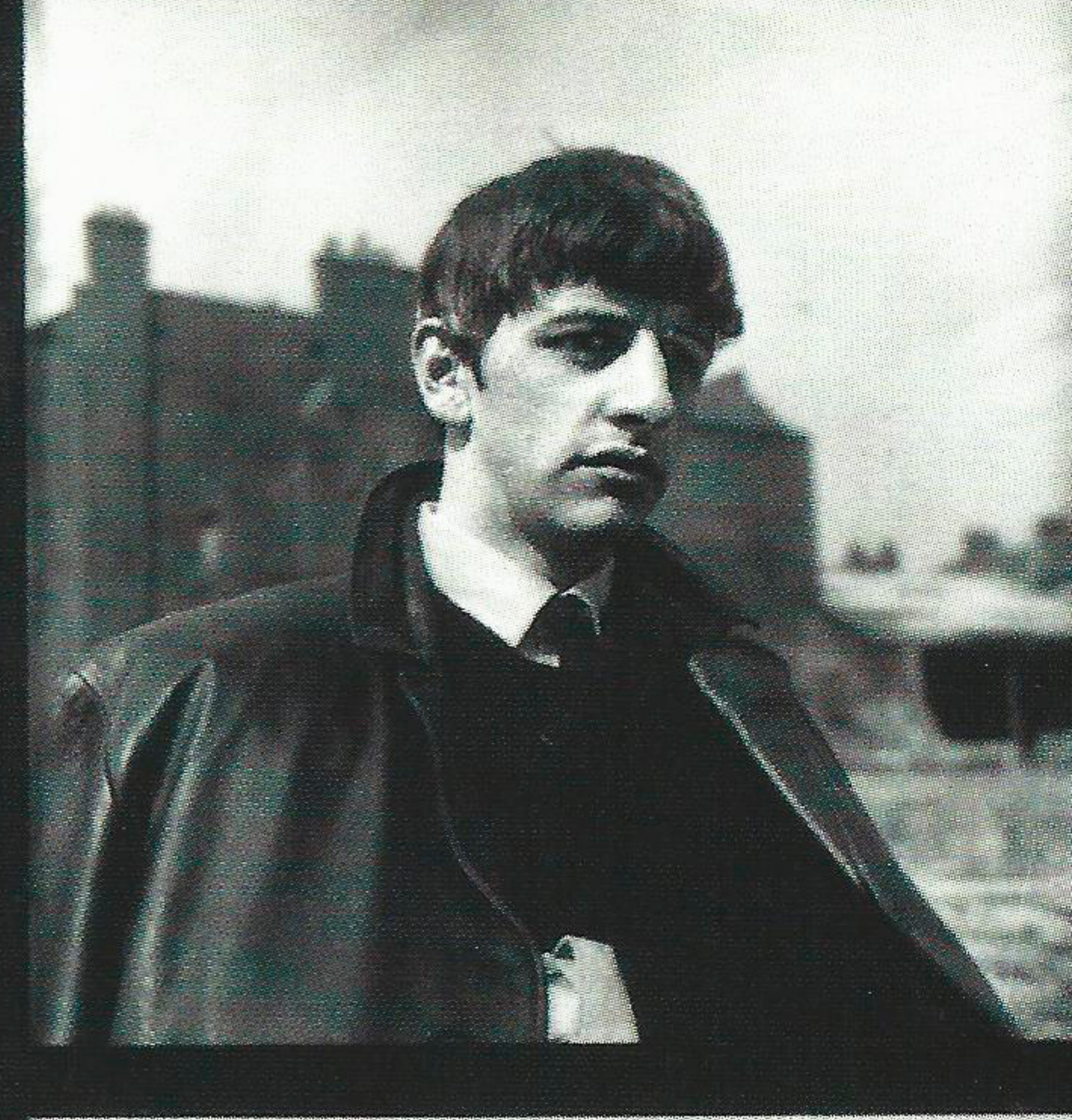
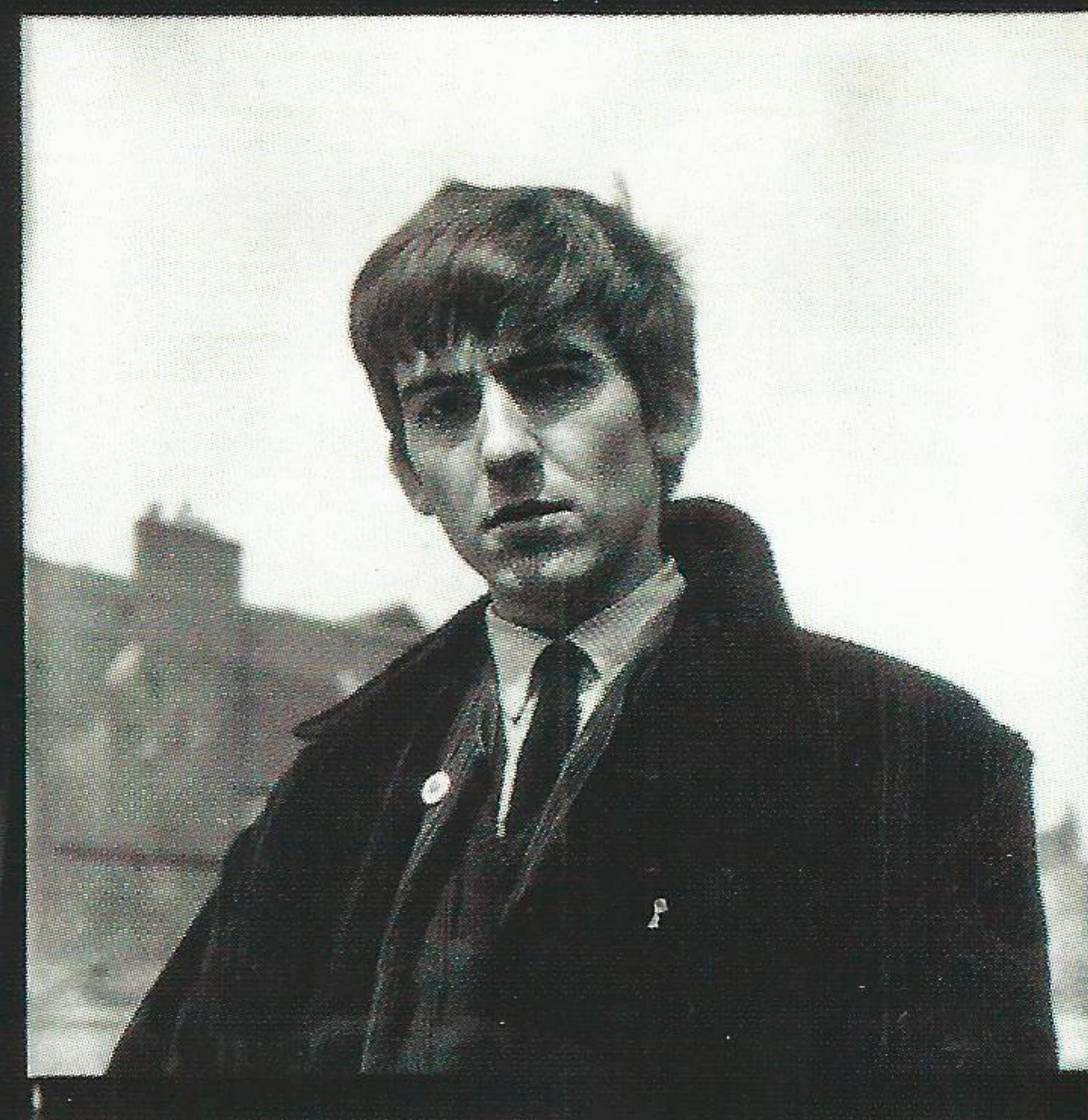
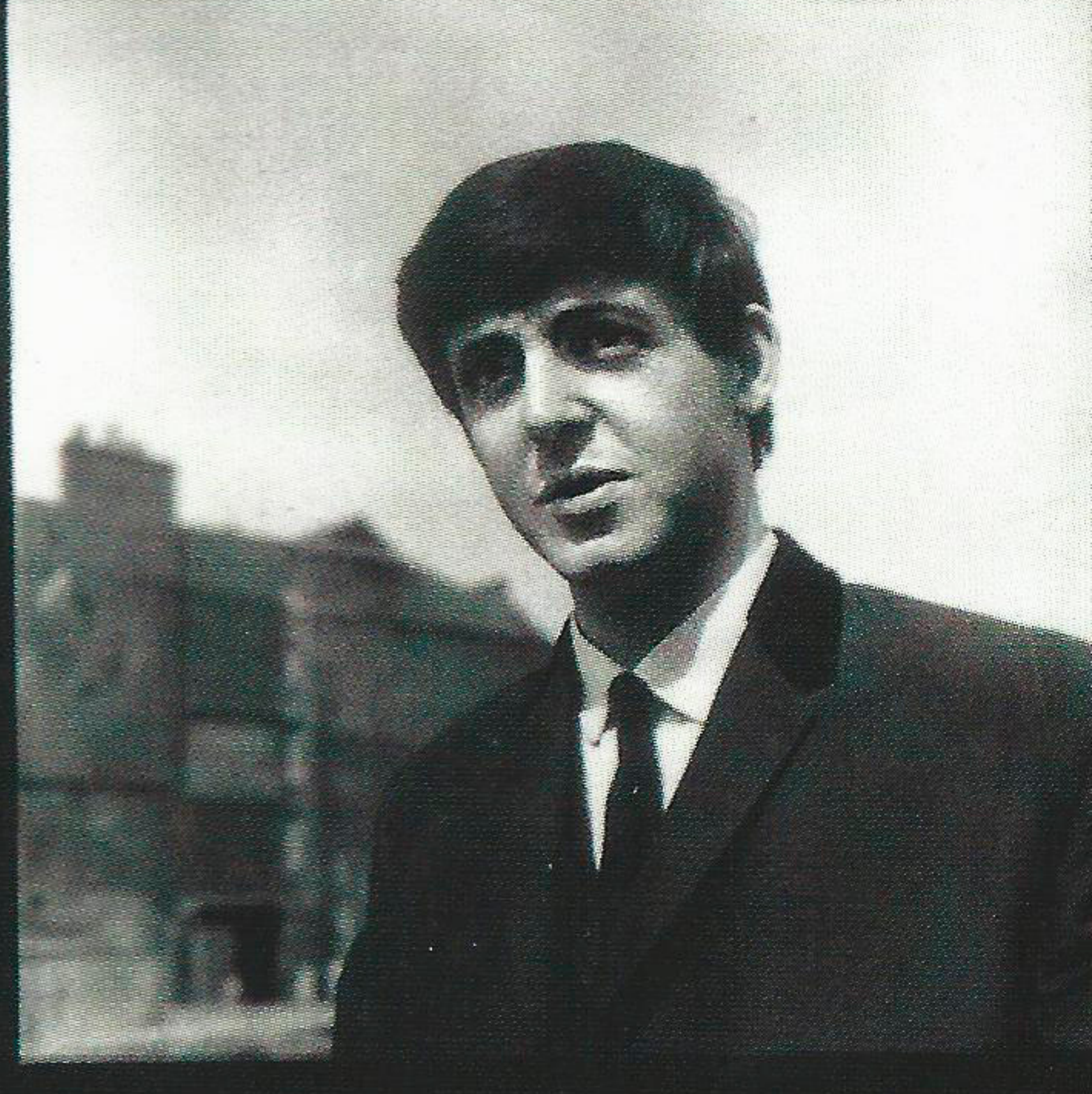
2 1960-1961
НАРОДЖЕННЯ ГУРТУ
сторінка 20

3 1962-1965
ВІД ПЕРШОГО ЗАПИСУ
ДО АБСОЛЮТНОГО ТРІУМФУ
сторінка 30

4 1966-1969
НАЙВИДАТНІШИЙ ГУРТ
У СВІТІ
сторінка 136

5 1970-1975
ДОВГЕ ПРОЩАННЯ
сторінка 198

ПЕРЕДМОВА

Яким був би світ без «The Beatles»? Хтозна. Чи були б наші життя такими, як вони є нині? Чи могли відбутися загальносвітові культурні зрушення та соціальні революції 1960–1970 років без «ліверпульської четвірки»? Певно, що ні. Проте, без сумніву, наш світ був би похмурішим і менш яскравим, і в ньому було б значно менше надії та радості — а це два ключові елементи філософії «The Beatles». Чи може бодай хтось уявити історію ХХ століття без «The Beatles»? Аж ніяк! Та варто зауважити, що історичні праці досі оминають увагою вплив «ліверпульської четвірки» на розвиток західного суспільства починаючи з 1960-х років. Ця книжка — короткий огляд усіх

ХТОЗНА, ЯКИМ БИ БУВ СВІТ І НАШІ ЖИТТЯ БЕЗ «THE BEATLES»

тих явищ, що виникли на світовій сцені з появою «The Beatles». Дещо може здатися не таким уже й значущим в історичній перспективі, але вплив гурту на моделі поведінки, стиль життя та форми мистецького самовираження з 1960-х до сьогодні є навдивовижу глибоким.

5 Добрірка світлин «The Beatles», знятих просто неба на зорі їхньої кар'єри.

7 Джордж Гаррісон, Джон Леннон, Пол Маккартні та Рінго Старр за дверима своєї гримерки перед концертом у театрі «Одеон» у Манчестері 30 травня 1963 року.

ПОЧНІМО З ТОГО, ЩО МОЖЕ здатися абсолютно незначним, — ДОВЖИНИ ЇХНЬОГО ВОЛОССЯ

Почнімо з того, що може здатися
абсолютно незначним, — довжини їхнього
волосся. Найвідоміша зачіска в стилі «бітлів»,
що досі вважається однією з візитівок

гурту, — це «моп-топ». До того, як «The Beatles» стали популярними, пересічні хлопчики та чоловіки носили зачіски одного-єдиного типу — короткі стрижки. Укладка на лівий або правий бік — ото й увесь креатив. Як варіант, можна було зачесати волосся назад «у стилі Гамфрі Богарта». Більше вибрати було ні з чого. А от «The Beatles» носили зачіски іншого типу: довге волосся, рівномірно підстрижене з усіх боків. Такий стиль зачісок виник у раннях 1960-х, і, хоча зачіски учасників гурту були доглянутими — та й загалом вигляд вони мали охайний, — батьки музикантів і суспільство вважали їх «патлячами» й «хуліганами». Насправді «бітли» носили не таке вже й довге волосся — варто лише згадати, скільки митців та письменників до них мали довгі розкуйовджені шевелюри, щоб переконатися, що довге волосся не було чимось аж дуже новим. Проте є ключова відмінність: на початку 1960-х «The Beatles» не протиставляли себе суспільству, не були радикалами чи революціонерами. Вони були «хорошими хлопчиками», чемними, веселими та привабливими. Цей імідж допоміг їм досягти популярності та зрештою стати прикладом для величезної публіки у всьому світі.

Вони репрезентували радше все покоління загалом, ніж маленьку групу поетів і революціонерів. Вони промовляли до тогочасних підлітків: відростіть волосся, якщо вам хочеться! І чи варто казати, що тінейджери всієї планети швидко зчитали це повідомлення. Кілька років по тому Джеррі Рубін, один із лідерів творчого та революційного контркультурного руху хіпі в Сполучених Штатах, сказав: «Довге волосся для нас — як темна шкіра», намагаючись пояснити, що такий імідж — найпростіший і найточніший шлях виявити свою точку зору і соціальну позицію. Достатньо було мати довге волосся, щоб тебе записали в «аутсайтери». І до цього великою мірою доклалося те, що «The Beatles» зруйнували стереотипи щодо «нормальності» певних зачісок. Роками довге волосся було для них чимось на зразок символу: так вони заявляли про свою належність до іншої культури. Ці зміни відбулися блискавично. Відносно охайний «моп-топ», такий популярний у 1966-му, з часом почав виглядати старомодно порівняно зі справді довгими та бучними шевелюрами, що поширилися у 1968-му. Звідтоді західне суспільство використовувало стиль зачісок як інструмент комунікації, і ця тенденція проіснувала до кінця 1980-х — пізніше зачіска як спосіб донесення меседжу в контркультурі поступово втратила свою значущість.

Нині люди фарбують волосся у будь-які кольори й роблять найбожевільніші зачіски просто так, а не для того, щоб щось повідомити світові чи кинути йому виклик. Але якби не «The Beatles», ми, можливо, і досі б коротко стриглися у традиційному стилі та поставали перед надважливим вибором: зачесати на лівий бік чи на правий.

Безсумнівно, роль «The Beatles» у популяризації певних духовних практик та східних культур всебічно вивчена. Можна з певністю стверджувати, що глибоко закорінений у поп-культуру гурт познайомив ціле покоління сучасників з Індією та її філософією. Ясна річ, «The Beatles» не були першими представниками західного світу, що вирішили дослідити культуру і музику Індії. Проте на той час для молоді у Великій Британії, Америці та Європі Індія все ще була далеким та малозрозумілим краєм, який рідко хто наважувався відвідати. «The Beatles» почали експериментувати з медитаціями в межах десятиденної конференції, організованої Рухом духовної регенерації у Бангорі (Вельс). Це надихнуло їх на подорож на північ Індії, до Рішікеша, де учасники гурту провели кілька тижнів, медитуючи та пишучи музику. Доти західна молодь 1960-х подорожувала не дуже охоче. Молоді люди проводили більшість часу вдома, відвідуючи хіба що найближчі великі міста, аби відкрити для себе інший стиль життя. Це покоління дізнавалося про світ переважно з книжок, радіо, телебачення та записів на платівках. У цей час «The Beatles» поїхали до Індії, а коли повернулись — надихнули всю західну молодь вирушати до інших країн по нові враження і досвід. Такий погляд на світ наснажував на подорожі далеко від рідних міст та країн — адже саме так, на переконання «The Beatles», можна було долучитися до духовного багатства і мудрості інших культур. «The Beatles» вважали, що розуміння чужоземних звичаїв та вірувань є необхідною частиною осягнення людської природи. Зрештою, це був саме той час, коли Захід мав прокинутись і зрозуміти, що більшість світу живе в достатку, маючи при цьому дуже різні переконання і філософські погляди.

Підвалини цих змін заклав Джордж Гаррісон. Його власна духовна еволюція підштовхнула багатьох молодих людей відкрити для себе країни Далекого Сходу й Африки. Тих, хто не мав змоги подорожувати, Гаррісон заохочував вивчати культуру та мистецтво цих країн — і їхні впливи швидко поширилися на Заході. Тема Індії набула популярності серед людей, які прагнули наслідувати духовний поступ «The Beatles». Індійські звичаї та вірування стали цікавими через медійний ажіотаж довкола подорожей туди американських та британських знаменитостей і відкриття медитації Поллом, Джоном та Джорджем (Маккартні й досі практикує трансцендентальну медитацію). Ставлення західного світу до духовних практик, медитацій і подорожей великою мірою сформувалося саме завдяки цьому.